

Eenige opmerkingen naar aanleiding van art. 188 wetboek van strafrecht

<https://hdl.handle.net/1874/231352>

40192

Juni - 5 Juni 1895

G. J. ISSSEL DE SCHEPPER.

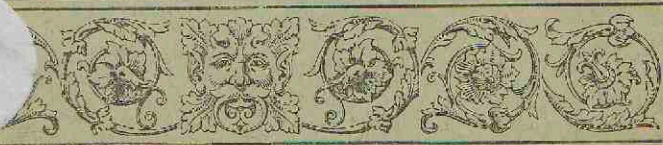

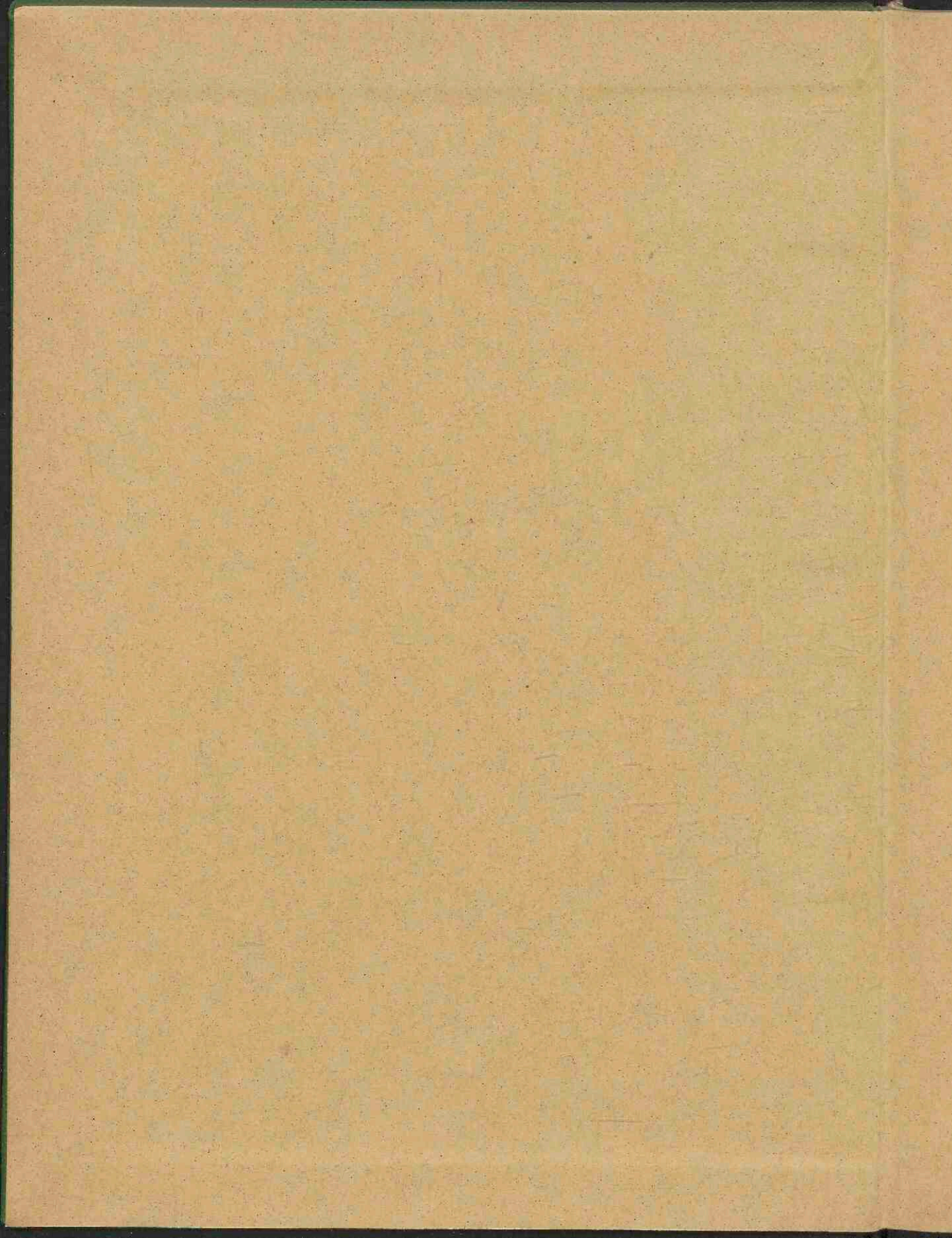
EENIGE OPMERKINGEN
NAAR AANLEIDING VAN
Apt. 188 Wetboek van Strafrecht.

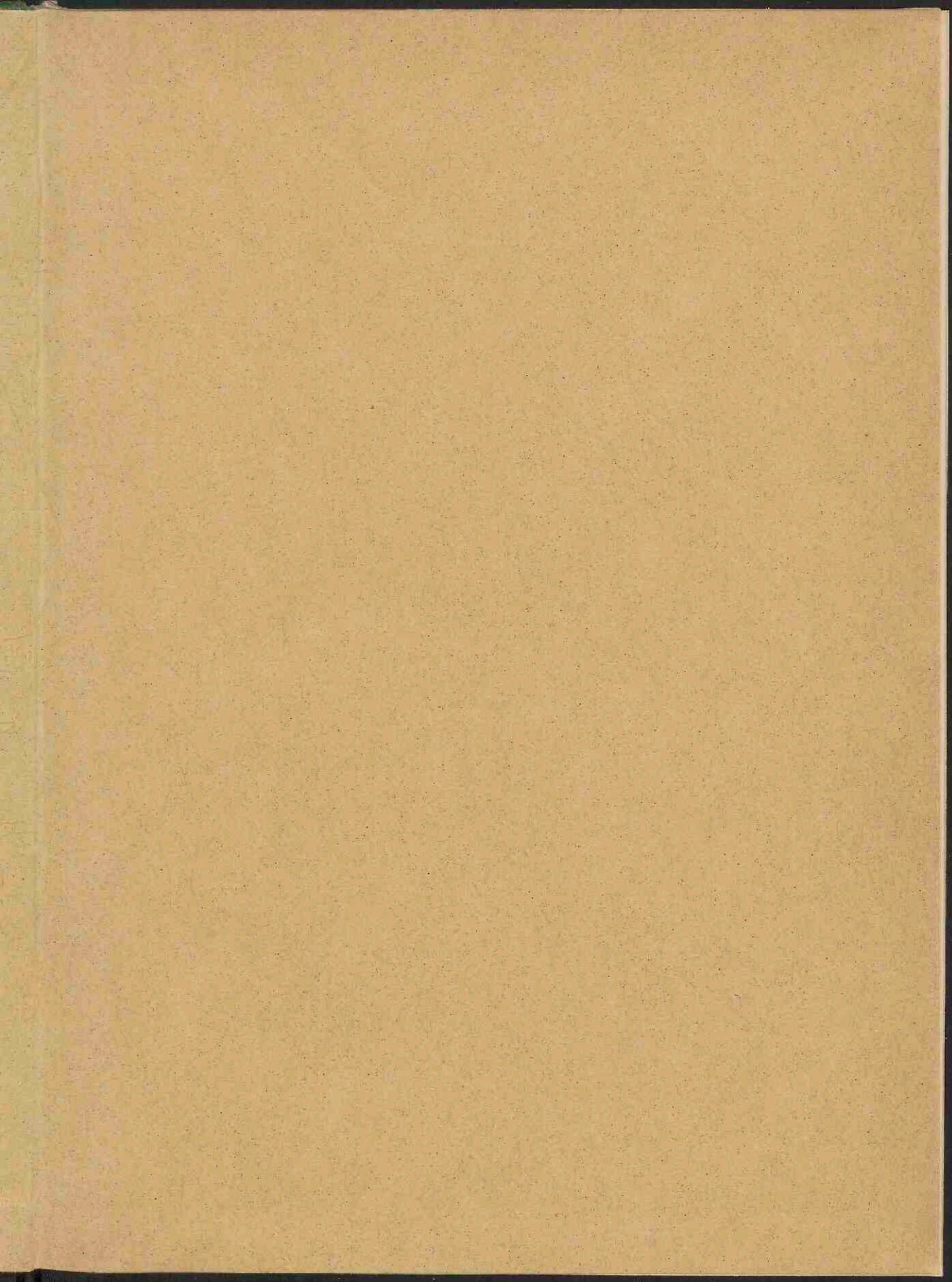

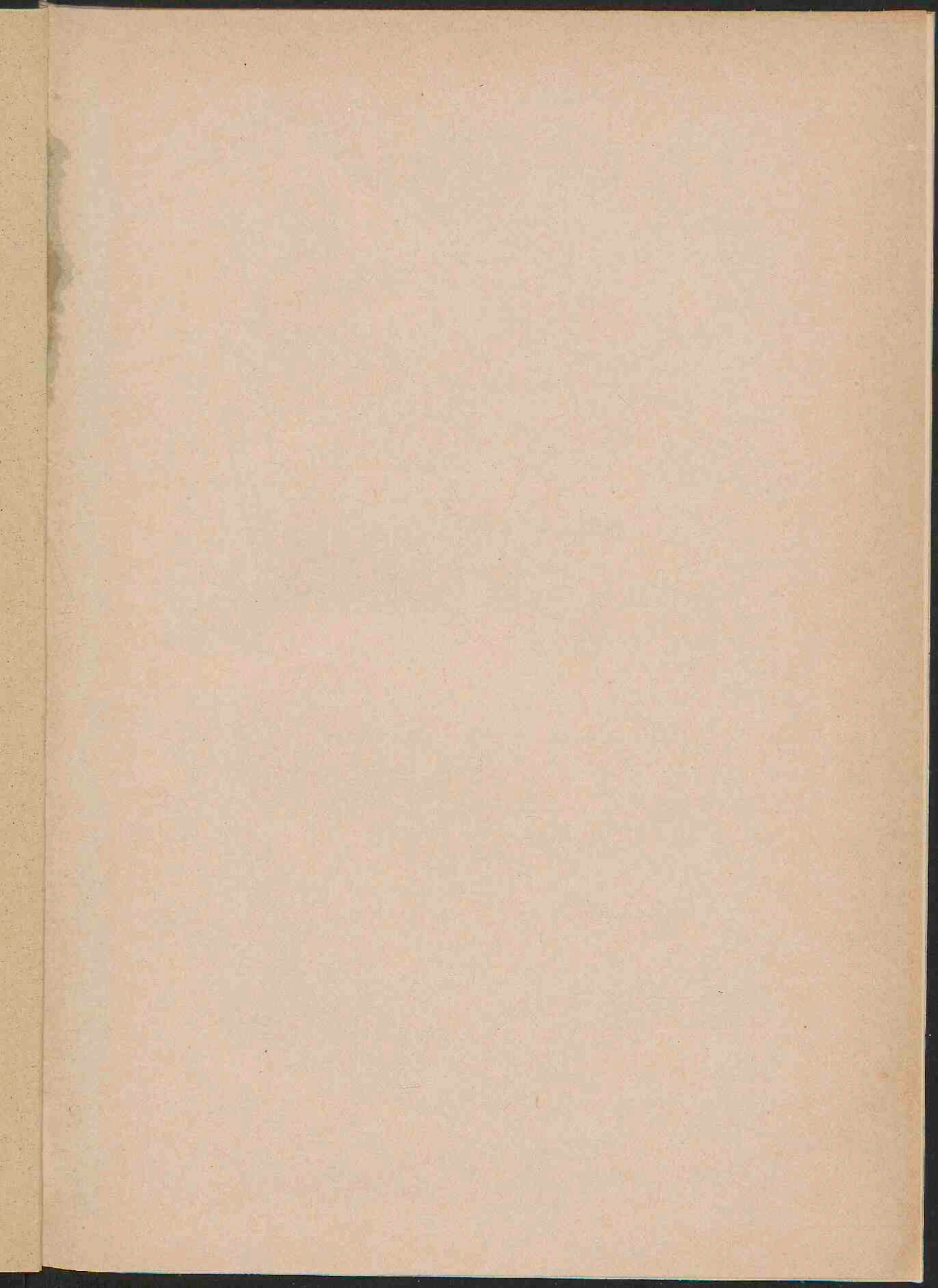
ARNHEM,
J. S. J. DE JONGH W.Jz.
1895.

Dis
Utrecht
1895

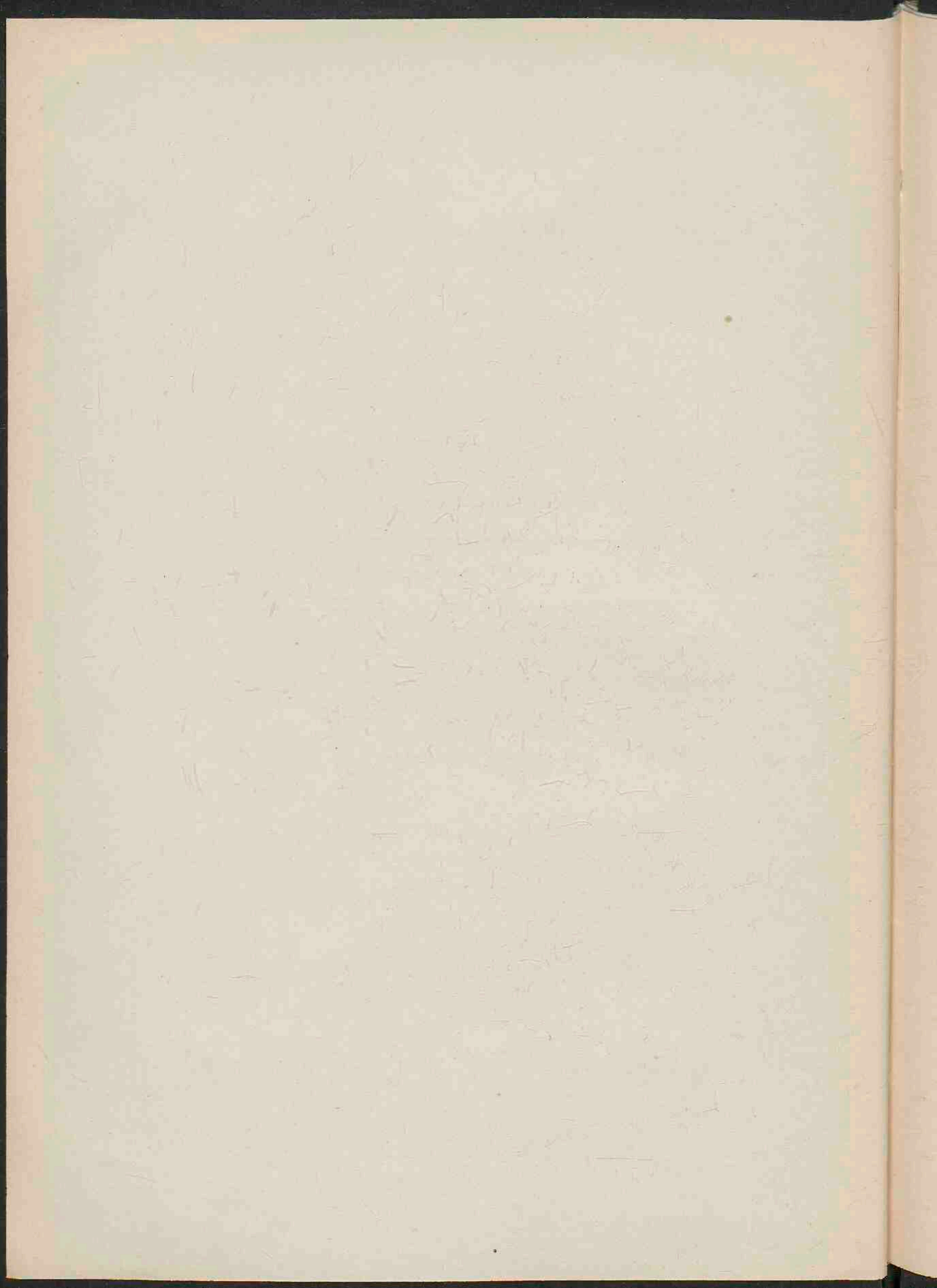

EENIGE OPMERKINGEN

naar aanleiding van Art. 188 Wetboek van Strafrecht.

Diss. Utrecht 1895

EENIGE OPMERKINGEN
NAAR AANLEIDING VAN
ART. 188 WETBOEK VAN STRAFRECHT.

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN

Doctor in de Rechtswetenschappen

AAN DE RIJKS-UNIVERSITEIT TE UTRECHT,

NA MACTHIGING VAN DEN RECTOR-MAGNIFICUS

Dr. H. C. DIBBITS,

Hoogleeraar in de Faculteit der Wis- en Natuurkunde,

VOLGENS BESLUIT VAN DEN SENAAAT DER UNIVERSITEIT

TEGEN DE BEDENKINGEN VAN DE FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

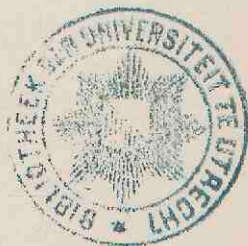
TE VERDEDIGEN

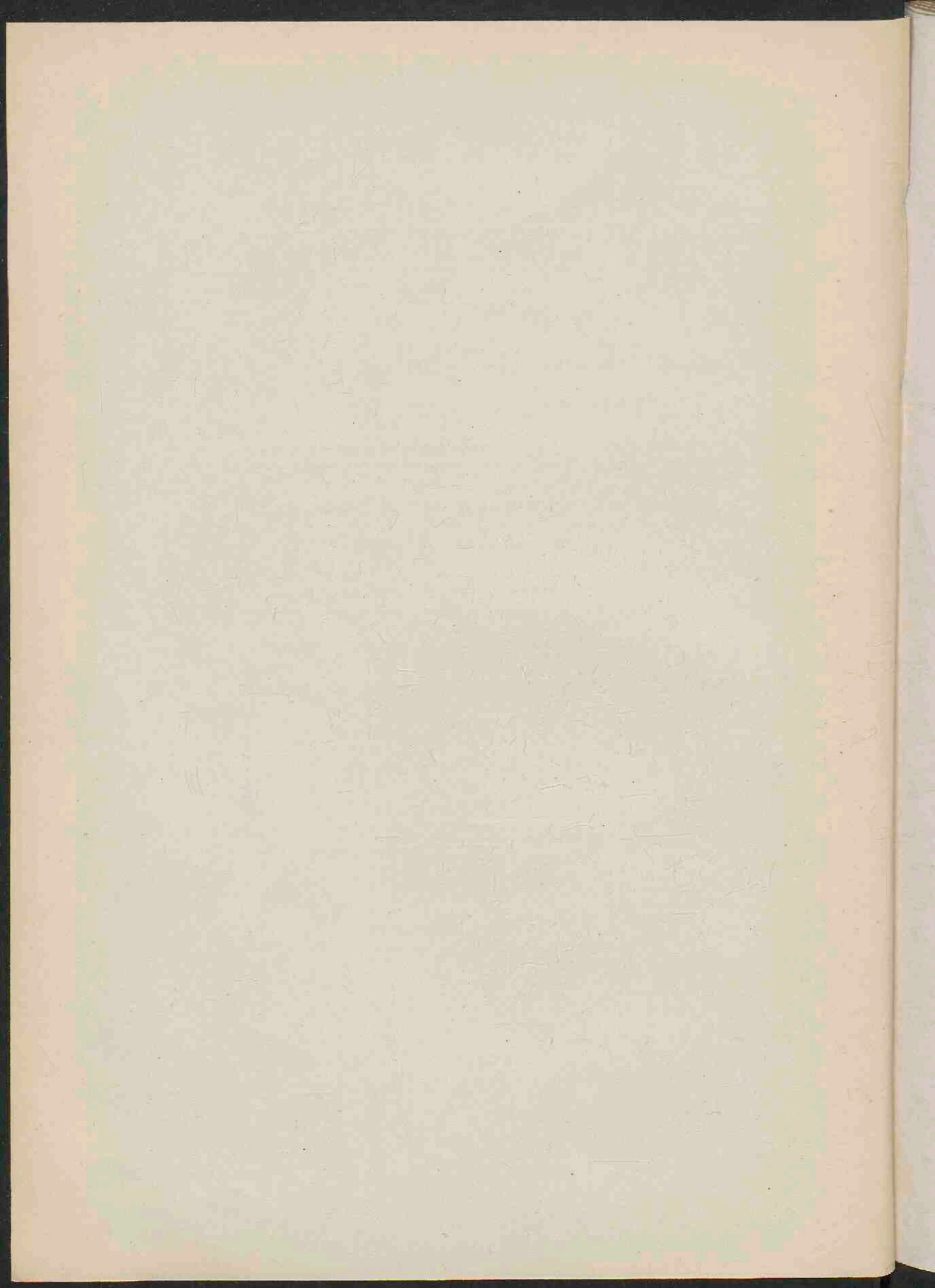
op Woensdag 5 Juni 1895, des namiddags te 3½ uur,

DOOR

GERHARD JACOB IJSSEL DE SCHEPPER,

geboren te Utrecht.

AAN MIJNE MOEDER.

EENIGE OPMERKINGEN

naar aanleiding van art. 188 Wetboek van Strafrecht.

„Moge het bijgebragte voldoende zijn, om aan
„te toonen, dat, bijaldien bij ons aanstaand straf-
„wetboek tegen het hier besproken kwaad nog
„geene strafbepaling mogt verordend zijn, het
„opnemen daarvan een dringende pligt voor
„een goeden strafwetgever is en zoodanige bepa-
„ling niet langer mag ontbreken.”

Aldus lezen wij in een artikeltje van Mr. S. Menalda in de „Nieuwe Bijdragen voor Rechtsgeleerdheid en Wetgeving” Nieuwe Reeks, deel IV 1878.

Schrijver wijst op de strafwaardigheid van „het

„bedriegelijk voorwenden, dat er ten nadeele van
 „hem, die dat bedrog pleegt, een feit heeft plaats
 „gegrepen, 't welk niet bestaat en geheel ver-
 „zonnen is en waarbij aan het plegen van een
 „of ander misdaad of wanbedrijf van derden
 „moet gedacht worden.” De bedoeling van zulk
 een daad kan zijn: het indirect verdacht maken
 van personen of inrichtingen, het misleiden der
 justitie, het zichzelf dekken voor de vervolging
 van die justitie.

Was zulk een feit onder vigeur van den meer-
 malen gewijzigden Code Pénal niet strafbaar?

Art. 373 van dat wetboek luidt: „Quiconque
 „aura fait par écrit une dénonciation calomnieuse
 „contre un ou plusieurs individus, aux officiers de
 „justice ou de police administrative ou judiciaire
 „sera puni d'un emprisonnement d'un mois à un
 „an et d'une amende de cent francs à trois mil-
 „le francs.” De aangifte van een niet plaats gehad
 hebbend feit moest gericht zijn tegen een bepaald
 persoon. Ontbreekt die bepaalde persoon, of is

die persoon de aangever zelf ¹⁾ dan valt een element voor de strafbaarheid weg, dan is dit artikel van den Code Pénal niet toepasselijk. Of er geen strafwaardigheid bestaat? Zonder twijfel, zooals Mr. Menalda reeds als zijne meening te kennen gaf. Evenwel zijn de woorden „*ten nadeele van hem, die dat bedrog pleegt*” een ongemotiveerde beperking. Waarom zou de enkele aangifte, dat er een diefstal heeft plaats gehad, niet voldoende zijn? Misleiding der justitie komt Mr. Menalda strafwaardig voor. Zeer juist, maar die bestaat immers ook reeds, wanneer men bij die justitie aangifte van een plaats gehad hebbenden diefstal doet, zonder meer.

De mogelijke gevolgen van aangifte van een strafbaar feit, dat men weet, dat niet gepleegd is, zijn niet gering te schatten.

De aangewezen autoriteit zal, zoo ze er zich door laat misleiden, een onderzoek instellen, per-

¹⁾ Zie: „Art. 268 wetboek van strafrecht,” acad. proefschr. van C. Joh. Prins, Leiden, 1887.

sonen, die verdacht worden, zullen gehoord worden en juist daar nimmer iemand als de dader kan aangewezen worden, zal verdenking van geheel onschuldigen blijven bestaan, zal veel geluk misschien voor goed verbroken zijn. Het onderzoek zal veeltijds van langen duur wezen, daar bij een listige inkleeding der aangifte en een menigte van details, waaronder het misdrijf gepleegd zou zijn, de schijn van waarheid geruimen tijd zal blijven standhouden. De kosten zullen een aanzienlijk bedrag kunnen aanwijzen en wanneer dergelijke aangiften meermalen plaats hebben, moet de ijver der justitie, hoe uitstekend ook, noodwendig verslappen. De mogelijkheid wederom voor het onderzoek van een niet gepleegd misdrijf te staan, met haar nasleep van betreuwenswaardige gevolgen, zal verlamvend op de werkzaamheid ageeren. Het ontzag voor de werktuigen van de aardsche gerechtigheid zal verminderen bij hen, die niet zonder tevredenheid, de justitie wederom op een dwaalspoor zien gebracht.

Gelegenheid tot persoonlijke wraakneming wordt geopend voor hen, die weten dat bij aangifte van een niet geschied strafbaar feit, de verdinking op een vijand zal vallen en er een genoeg in zullen scheppen telkens weer er op te wijzen, dat die vijand nu ja, wel niet veroordeeld is geworden, maar dat toch....!

Genoeg om te doen zien, dat de strafwetgever de strafwaardigheid van dergelijke daden moet erkennen door hare strafbaarstelling. Het Duitse strafwetboek voorziet er niet in, evenmin de Code Pénal Belge, wel daarentegen het ontwerp van een strafwetboek voor Oostenrijk in § 174 ¹⁾.

Wijdloopig over de totstandkoming van ons

¹⁾ Wer auszer dem Falle des § 173 einer Behörde eine falsche Anzeige über eine strafbare Handlung macht, wird mit Gefängnisz bis zu 3 Monate oder an Geld bis zu 500 Fl. bestraft.

artikel 188, waardoor de wetgever tegemoet kwam aan veler verlangen om de aangifte van een gefingeerd strafbaar feit onder de misdrijven op te nemen, willen, maar ook kunnen wij niet zijn.

Nog voor dat Mr. Menalda bovenvermeld artikel schreef had de staatscommissie, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 28 September 1870, Stbl. N°. 21 in haar Ontwerp, dat den 13^{den} Mei 1875 Zijner Majesteit aangeboden werd, het volgend artikel 209 opgenomen:

„Hij, die van een strafbaar feit, wetende dat „het niet gepleegd is, aangifte of klagte doet, „wordt gestraft, met gevangenisstraf van hoog- „stens 1 jaar.” De zeer korte toelichting hierop luidt: „De niet geheel onbekende misleiding van „de justitie door aangifte van valschelijk voorge- „wende misdrijven (te onderscheiden van de in „art. 294 vermelde valsche aanklagt tegen een „bepaald persoon) verdient eene plaats onder de „misdrijven tegen het openbaar gezag. Het gevaar

„voor een ander, de benadeeling van den staats-
 „dienst en het opzet des daders regtvaardigen
 „deze strafbaarstelling.

„*Aangifte of klagte.* Daar waar een misdrijf
 „wordt voorgewend, dat slechts met medewer-
 „king van hem, tegen wien het gepleegd werd,
 „zoude kunnen vervolgd worden, is er *klagt.*
 „Waar de vervolging ambtshalve mogelijk is,
 „*aangifte.*”

Zooals bekend werd genoemde Staatscommis-
 sie bij Koninklijk Besluit van 18 April 1876,
 Stbl. N° 16, ontbonden en werd haar ontwerp
 na eenige (voornamen) lotwisselingen in het begin
 van het jaar 1879 bij de Tweede Kamer der
 Staten-Generaal ingediend; het zoogenaamde
 Oorspronkelijke Regeerings-Ontwerp.

De redactie van art. 209 Ontwerp 1875 is
 hierin gewijzigd. „Hij, die opzettelijk van een niet
 „gepleegd strafbaar feit aangifte of klagte doet,
 „wordt gestraft met gevangenisstraf van ten
 „hoogste een jaar,” lezen wij in art. 205. De op

dit artikel weer korte Memorie van Toelichting is vrij wel conform die der Staatscommissie en behelst verder alleen als verklaring van de woorden: „Opzettelijk van een niet gepleegd strafbaar „feit”: de aangever of klager moet dus weten, „dat het feit niet gepleegd is.”

Heeft dit redactieverkil practische gevolgen? Men is geneigd deze vraag bevestigend te beantwoorden, wanneer niet de gelegenheid bestond de wordingsgeschiedenis van het artikel nauwkeurig na te gaan. De volgende redeneering toch schijnt oppervlakkig niet onjuist.

De Staatscommissie wil hem straffen, die aangifte of klachte doet van een strafbaar feit, hoewel die persoon weet, dat dat feit geen plaats heeft gehad.

Eerstens moet de wetenschap bestaan, dat men een onwaarheid zegt en ten tweede moet men niet tegenstaande die wetenschap toch handelen. Opzet is derhalve een vereischte; culpa, schuld, natuurlijk uitgesloten.

Wat zegt evenwel het Oorspronkelijk Regeerings-Ontwerp? Dit: dat de aangifte of klachte opzettelijk moet geschieden, zonder meer. Maar dan valt immers de strafwaardigheid weg! Wanneer ik verneem en op goede gronden geloof, dat een strafbaar feit is gepleegd en daarna hiervan aangifte doe, zooals een goed burger betaamt, zou men mij toch op grond van art. 205 O. R. O. tot een jaar gevangenisstraf kunnen veroordeelen, want het vereischte opzet en het niet plaats hebben gehad van het strafbaar feit zouden aanwezig zijn.

Zulks kon niet de bedoeling wezen en was het ook niet, terwijl eene nadere beschouwing de onjuistheid van dit betoog aantoonde. De redactieverandering in het Oorspronkelijk Regeerings-Ontwerp geschiedde niet, omdat men de beteekenis van het artikel wilde veranderen, maar om meerdere gelijkheid van vorm van uitdrukking van het opzet. Ze staat in verband met hetgeen in het algemeen omtrent de keuze

der te bezigen uitdrukkingen voorviel en dat in artikel 188 slechts een der gevallen van toepassing vond. De Staatscommissie n. l. had in zeer vele gevallen het opzet uitgedrukt in den vorm van „desbewust”, „wetende dat”, „tegen beter weten aan” waar de zin anders te gewrongen zou worden, dus niet alleen daar waar het gebruik der woorden onmisbaar was voor den zin. Maar ook zij had als beginsel aangenomen, dat zooveel mogelijk de verschillende wijzen van uitdrukking moesten vervallen en als regel het woord „opzettelijk” gebruikt. Als regel, immers er waren vele uitzonderingen. Het O. R. O. nu liet vele dier uitzonderingen door de meergemelde commissie nog toegelaten, vervallen, als wordende onnoodig geacht.¹⁾ Welk was het oordeel van de commissie van Rapporteurs in deze? Dit, dat zij het stelsel der Regeering beaamde maar de consequentie van dat stelsel te ver gedreven achtte, waardoor

¹⁾ Vergelijk Smidt: Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht, deel I bladz. 71 en 72.

volgens hare meening ter wille der uniformiteit der taal geweld werd aangedaan. ¹⁾ Waarom, zoo vroeg zij, houdt de Regeering in sommige gevallen aan dat woord „opzet” vast, waar zij evenals de Staatscommissie hier en daar de woorden, „wetende dat”, „kennis dragende van” gebruikt, en door die vasthoudendheid de duidelijkheid lijdt. Zij gaf mitsdien in overweging om, als de Regeering gaarne dat woord „opzettelijk” wilde behouden, aldus te redigeeren: „hij, die opzettelijk, in strijd met de waarheid van het gepleegd zijn van een strafbaar feit aangifte doet enz”. Zooals men ziet, wilden Staatscommissie, Regeering en commissie van Rapporteurs precies hetzelfde strafbaar verklaren en was men het slechts over den vorm oneens. De Regeering (Mr. Modderman was toenmaals Minister) erkende de juistheid dezer opmerkingen, erkende dat de redactie van de Staatscommissie van 1870 beter

¹⁾ *ibid.* bladz. 73 en 76.

was. Zij heeft dan ook met een kleine omzetting van woorden die redactie hersteld bij Haar gewijzigd Ontwerp van 1880 (art. 188) en aldus gereedigeerd vinden we het artikel onder n°. 188 in ons tegenwoordig Wetboek van Strafrecht.

Bij de beraadslagingen over het gewijzigde Regeeringsontwerp in de Tweede Kamer wordt art. 188 in de zitting van 2 November 1880 zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, terwijl in de Eerste Kamer over dit artikel geenerlei debat plaats had.

We gaven de strekking van art. 188 op bladz. 2 en 3 reeds aan. Men wil de misleiding der justitie en de mogelijke verrekende en gevaarlijke gevolgen daarvan, door het aangeven van of klagen over een strafbaar feit, hetwelk men zich bewust is, dat niet werd gepleegd, voorkomen en zoo

de strafbepaling geen preventieve werking uitoefende, haar op den dader van dit misdrijf toepassen.

Laten wij nu het artikel ontleden en de jurisprudentie nagaan.

Men moet weten, dat een strafbaar feit niet gepleegd is en desnietteenstaande daarvan aangifte of klachte doen. „Wetende, dat het niet gepleegd is.” Deze woorden zijn zoo duidelijk mogelijk en zullen in theorie tot geene moeilijkheden aanleiding geven. Edoch ze stellen een vereischte, waarvan het bewijs soms moeilijk zijn zal, vooral, omdat het een subjectief vereischte is, dus afhankelijk van de persoonlijkheid des aangevers en de invloeden, die op onzen geest kunnen werken en ons iets als waar en werkelijk kunnen doen aannemen (men denke aan autosuggestie en suggestie van derden), wat geenerlei steun heeft in de werkelijkheid, ja wellicht onmogelijk en ongerijmd is. Men mag derhalve — en hoe licht laat men zich niet tot het tegendeel verlokken! — de wetenschap der onwaarheid niet lichtvaardig

aannemen op grond alleen van het onmogelijke of de voor de hand liggende onjuistheid der aangifte. Zelfs het bewijs van de meest lichtvaardige en onvoorzichtige lichtgeloovigheid bewijst op zich zelve niets voor eene wetenschap van de onjuistheid der aangegeven feiten. De wet vordert het bewijs van opzettelijke verminking der waarheid, van opzettelijke fictie. Een klein kind b. v. gelooft iets eerder dan een volwassen persoon, een man van bekrompen begrippen dikwijls eerder, dan een intellectueel ontwikkeld man. Het geloof nu is voor velen de basis hunner wetenschap, namelijk voor hetgeen zij als wetenschap aanzien. Ieder onzer overkomt het maar al te dikwijls, dat wij na geruimen tijd iets geloofd te hebben ten slotte ook meenen *te weten, dat het zoo is*. Om een oud voorbeeld te nemen: in de middeleeuwen geloofden bijna allen zoo sterk, dat de zon om de aarde draaide, dat zij verklaarden: *wij weten* dat de aarde stilstaat, de zon om haar heen wentelt. De strafrechter zal derhalve voorzichtig te handelen hebben.

Wanneer iemand aangifte of klachte doet van een strafbaar feit, waarvan notoir is, dat het niet gepleegd is, moet de rechter niet maar voetstoots aannemen, dat ook de aangever of klager wist, dat het niet gepleegd werd. Die aangever of klager kan gesuggereerd zijn, dat het aangegeven feit bedreven is, zoodat hij in allen ernst van de waarheid zijner aangifte overtuigd is.

Is hij niet onder iemands directen invloed geweest, maar heeft hij hooren vertellen van een of ander misdrijf, en onnoozelheid dwingt hem tot een snel aannemen en „weten” zoo zal ook hier niet de minste strafwaardigheid bestaan. —

Deze enkele opmerking om er op te wijzen, dat het rechterlijk college, waarvoor iemand gebracht wordt als te hebben gepleegd het in art. 188 genoemd misdrijf, uitermate voorzichtig zal hebben te beoordeelen, of die persoon *wist*, dat het door hem aangegeven ¹⁾ strafbaar feit niet gepleegd is.

¹⁾ Ter wille van vormijding van lange en daardoor allicht

Het feit moet *strafbaar* zijn. Doe ik aangifte bij de justitie van een niet-strafbare daad, wetende, dat zij gefingeerd is, dan lok ik geen onderzoek uit, dan heeft mijne daad niet het betreurenswaardig effect, dat zij zou hebben, indien die aangifte eene strafbare handeling tot onderwerp had. Mijne daad zou afkeurenswaardig zijn, als zijnde een leugen maar misleiding der justitie is hier bijna ondenkbaar, men zou hier iets pogen te verkrijgen met ondeugdelijk middel.

Wij stelden hier *strafbaar* tegenover *niet-strafbaar*, maar *niet-strafbaar* kan zijn lofwaardig en afkeurenswaardig. Noch in het geval, dat ik een gefingeerde lofwaardige, noch in dat, dat ik een onware afkeurenswaardige daad, mits niet strafbaar, aangeef, kom ik in aanraking met den strafrechter. Is het zoo ondenkbaar, dat ik relaas doe van een lofwaardige daad, welke niet plaats

onduidelijke zinsneden spreken wij voortaan — zoo dit althans zonder bezwaar kan geschieden — alleen van de aangifte, niet van de klachte.

greep? Geenszins! Ik weet eene belooning te zullen krijgen bij het met levensgevaar redden van een drenkeling en spreek met een ander af, dat hij, zoo noodig, mijne leugenachtige verklaring, hem gered te hebben, zal staven. Dit komt voor! Of wel, het is mij om eene aanbeveling, een goed getuigschrift te doen, welke ik niet verdiend heb en nu door onware aangifte van prijzenswaardige daden hoop te verkrijgen. Gesteld nu, dat ik deze van de justitie moet erlangen, is mogelijke misleiding der justitie dan niet denkbaar? Zeer zeker, en dan val ik *niet* onder het bereik van artikel 188.

Zou de strafwetgever aan deze mogelijkheden niet gedacht hebben? Wij durven het niet uitmaken; maar zouden geneigd zijn er bevestigend op te antwoorden. De zoo scherpzinnige Staatscommissie, de minister Modderman, de rechtsgeleerden in onze Tweede Kamer zullen aan dit alles wel gedacht hebben.

Is het af te keuren, dat wij in casu geene

strafbaarstelling vinden? Zonder eenigen twijfel zou het tegengaan, preventief en repressief van bedrog wenschelijk wezen en niet zelden ook zal het als bedrog of valsheid strafbaar zijn, maar het algemeen strafbaar te stellen, ook wanneer het een weinig schadelijke handeling is, zou te ver gaan.

Aleer wij het artikel in zijne deelen nader beschouwen, willen wij eene kwestie bespreken die zeer zeker niet van belang ontbloot is en wier oplossing van invloed is bij de juiste toepassing van art. 188. Zij is deze: welke is de verhouding van art. 268 van ons Wetboek van Strafrecht tot het artikel van datzelfde wetboek, dat in deze bladzijden door ons besproken wordt? Staat art. 268 tot art. 188 in de verhouding van eene bijzondere tot eene algemeene strafbepaling?

Als basis zullen wij nemen het arrest van het Hof te Arnhem van 15 December 1891 (W. v. h. R. N°. 6125) en het arrest van den Hoogen Raad van 28 Maart 1892 (W. v. h. R. n°. 6167). — Wat was het geval?

De rechtbank te Zutphen had bij vonnis van 21 October 1891 zekere J. J., huisvrouw van C. L., die bij den commissaris van politie opzettelijk valsch tegen J. W. L. huisvrouw van P. v. d. C. de klacht had doen in schrift brengen, als zoude deze haar op straat beledigend hebben nage-roepen: „smeerlap, jij hebt met een marmotje „loopen bedelen, je houdt je met de heeren uit „de stad op, daarom ben je zoo'n breede vrouw,” zijnde door die valsche klacht de goede naam van genoemde vrouw v. d. C. aangerand geworden, wegens „lasterlijke aanklacht” met toepas-sing van art. 268 Strafrecht, veroordeeld tot 4 we-ken gevangenisstraf en in de kosten van het geding.

Van dit vonnis was de veroordeelde in hooger beroep gekomen:

Het Hof te Arnhem overwoog: dat het het feit op de gronden aangevoerd bij het vonnis a quo, zooals dit is ten laste gelegd, bewezen achtte en dat het dat feit met den eersten rechter qualificeerde: „lasterlijke aanklacht”, strafbaar

gesteld bij art. 268 Strafrecht. Het Hof overwoog verder: „dat volgens art. 269 Str. belediging, „strafbaar volgens art. 268 Str. alleen op klachte „van hem, tegen wien het misdrijf gepleegd is, „vervolgbaar is;

„dat die klachte in casu niet is geschied, waar- „uit volgt, dat het in dezen gewezen vonnis zal „behooren te worden vernietigd en het Openbaar „Ministerie niet ontvankelijk verklaard in zijne „vordering; dat nu wel in hooger beroep, ver- „oordeeling is gevraagd van beklaagde op grond „van art. 188 Strafrecht, doch dat dit artikel „niet toepasselijk is op het feit zooals het bij „dagvaarding is ten laste gelegd;

„dat in casu bepaaldelijk is ten laste gelegd „het alleen op klachte vervolgbaar misdrijf van „lasterlijke aanklacht, waartegen is voorzien bij art. „268, bij welk misdrijf het oogmerk van den „dader is, een bepaald persoon te grieven, ter- „wijl bij het misdrijf van art. 188 het oogmerk „gericht moet zijn op misleiding der overheid,

„welk oogmerk in casu blijktens de dagvaarding
„niet aan de beklagde is ten laste gelegd;

„dat, ook al nam men aan, dat bij elke lasterlijke
„aanklacht, tevens het oogmerk aanwezig geacht
„moet worden om de overheid te misleiden, wijl
„elke lasterlijke aanklacht, bij de overheid inge-
„diend, tevens is een klachte, dat er een straf-
„baar feit gepleegd is, gedaan met de wetenschap,
„dat zulks niet gepleegd is en dat alzoo elke
„lasterlijke aanklacht uit haren aard begrepen is
„onder de bij art. 188 strafbaar gestelde feiten,
„dan nog art. 188 niet toepasselijk kan zijn, waar
„ten laste gelegd en bewezen is eene lasterlijke
„aanklacht wegens den in art. 55 al. 2 neerge-
„legden regel, dat eene bijzondere strafbepaling
„de toepasselijkheid der algemeene uitsluit.”

Op deze overwegingen vernietigde het Hof
het vonnis der Rechtbank te Zutphen en ver-
klaarde het Openbaar Ministerie niet ontvankelijk
in de ingestelde strafvervolging.

Van dit vonnis kwam de Procureur-Generaal

bij het Hof te Arnhem in cassatie. De Hooge Raad verwierp dit beroep op de volgende overwegingen:

„dat de beide rechtsgronden, waarop bij het „beklaagde arrest de ontoepasselijkheid van art. „188 op het ten laste gelegde feit wordt aangenomen, bij de toelichting van het middel in de „memorie van cassatie terecht worden bestreden;

„dat, wat den eersten grond betreft, misleiding „der justitie het gevolg is of althans kan zijn „van het in art. 188 omschreven feit, dat dan „ook blijkens de toelichting van het artikel, in „dat gevolg of het gevaar daarvoor den grond „zijner strafbaarheid vindt; maar dat het bepaalde „oogmerk om de justitie te misleiden niet is een „bestanddeel van dit misdrijf, zoodat in geen „geval eene veroordeeling daarvoor zoude kunnen „volgen, indien dit niet is uitgedrukt in de dag- „vaarding;

„dat, wat aangaat den 2^{den} grond, ook deze „is onjuist, vermits art. 268 niet staat tot art.

„188 in de verhouding van een bijzondere tot eene
 „algemeene strafbepaling, al ware het daarom
 „alleen, dat lasterlijke aanklacht, d. i. de opzet-
 „telijke valsche beschuldiging tegen een bepaald
 „persoon, denkbaar is, ook al is het dezen persoon
 „opzettelijk in strijd met de waarheid ten laste
 „gelegde feit werkelijk gepleegd, of al meent hij,
 „van wien de valsche aanklacht uitgaat, dat dit
 „werkelijk gepleegd is; in welke beide gevallen
 „de toepasselijkheid van art. 188 is uitgesloten;

„dat echter, het middel, alleen gericht tegen
 „enkele motieven van het bestreden arrest, de
 „beslissing zelve, d. i. de niet-ontvankelijkheid
 „van het Openbaar Ministerie in de strafactie, zoo-
 „als die is ingesteld, de strafvordering wegens las-
 „terlijke aanklacht, niet raakt;

„dat toch lasterlijke aanklacht bestaat volgens
 „art. 268 en alzoo eene klachte van hem tegen
 „wien ze is gericht krachtens art. 269 tot vervol-
 „ging van dit misdrijf wordt vereischt, indien de
 „klager opzettelijk tegen een bepaald persoon

„eene valsche klachte of aangifte inlevert of in
„schrift doet brengen, waardoor diens eer of goede
„naam wordt aangerand, onverschillig of het door
„den klager aan den aangeklaagde opzettelijk in
„strijd met de waarheid ten laste gelegde feit al
„dan niet heeft plaats gehad en of de klager daar-
„mede al dan niet bekend was;

„dat mitsdien hier, waar, volgens den feitelijken
„vaststaanden inhoud der dagvaarding, het in schrift
„doen brengen van zoodanige lasterlijke aanklacht
„tegen een bepaald persoon aan de gereq. was
„ten laste gelegd, terwijl tevens feitelijk is beslist,
„dat eene klachte ontbrak van den persoon tegen
„wien de aanklacht was gericht, de uitgesproken
„niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Mi-
„nisterie is in overeenstemming met de wet en het
„daartegen aangevoerde middel, ongegrond.”

Twee zaken treffen ons in deze arresten.

Eerstens de vraag of de samenloop van art.
188 en art. 268 onder de bepaling van art. 55 al.
1 of onder die van art. 55 al. 2 valt; tweedens

of art. 188 het oogmerk om de justitie te misleiden, vordert.

Wij gaan mede met den Hoogen Raad, waar dit hooge lichaam de eerste vraag aldus beantwoordt, dat genoemde samenloop onder art. 55 al. 1 moet gerangschikt worden, dat hier geen sprake is van een algemeen tegenover een bijzonder misdrijf. De species moet aan al de vereischten van het genus voldoen, om te beweren, dat een koe een bijzonder soort van zoogdier is, moet ik aantoonen, dat zij aan alle vereischten van een zoogdier voldoet en bovendien nog iets bijzonders heeft. Als art. 268 iets strafbaar stelde, welk strafbaar feit uit een of anderen hoofde met een speciale straf bedreigd wordt, en anders reeds onder de strafbepaling van art. 188 zou vallen, moet dat feit aan de vereischten van art. 188 voldoen. En juist dit is nu niet het geval. Hebben de misdrijven van art. 188 en van art. 268 dan geen vereischten gemeen? Zeer zeker. Zoo is voor het bestaan van beide noodig, dat opzettelijk een valsche aan-

gifte of klachte wordt gedaan, maar hiermede hebben wij de punten van overeenkomst dan ook uitgeput en merkt de aandachtige beschouwer de punten van verschil op.

Het artikel, dat wij in dit proefschrift bespreken, is zoowel ruimer als enger.

Ruimer, want art. 188 omvat zoowel zelfbeschuldiging, als aangifte zonder nadere aanduiding van eenen bepaalden dader, terwijl art. 268 alleen beschuldiging van een ander en van een voldoende bepaald persoon met straf bedreigt. Toch willen wij laatstgemeld onderscheid niet als argument aangrijpen voor de verdediging van onze meening, want terecht zou men ons tegenwerpen, dat het genus altijd meer moet omvatten, dan het species, om genus te kunnen blijven en dat dus art. 268 wel zeer goed een species van art. 188 kan zijn. Wij hebben echter een anderen pijl op onzen boog en wel deze dat art. 188 *enger* is dan art. 268; want dat de aangifte er eene moet zijn van een *strafbaar* feit en

dat deze moet geschieden met de wetenschap dat dat feit *niet* gepleegd is, zijn *geen* vereischten voor de toepasselijkheid van art. 268. Ik kan iemands eer of goeden naam aanranden door hem bij de overheid te beschuldigen van handelingen, die door *een ander* dan die persoon zijn verricht. Voorts behoeft die handeling door de wet volstrekt niet strafbaar gesteld te zijn, om eer of goede reputatie te schenden, immers we weten, dat men iemand honderden dingen kan ten laste leggen, welke door den strafwetgever zijn voorbijgegaan ¹⁾, maar welke geen onzer gaarne gedaan zou hebben.

En art. 188 eischt juist een *strafbaar* feit, derhalve kan men zich aan het misdrijf in art. 268 genoemd schuldig maken, terwijl men aan de toepasselijkheid van art. 188 bij gemis aan een strafbaar feit ontsnapt.

Opdat de rechter art. 188 kunne toepassen,

¹⁾ Zie Prins *ibid.* bladz. 14 vlgd.

moet hij als bewezen kunnen aannemen, dat de aangever wist, dat, wat hij aangaf, niet geschied was, terwijl het dien zelfden rechter bij de toepassing van art. 268 volmaakt onverschillig moet wezen, of het feit in de aangifte bedoeld al dan niet gepleegd is, zoodat het hem ook onverschillig moet zijn, of de aangever dit wist of niet wist. Slechts ten opzichte van den dader, door den aangever aangewezen, moet die aangever opzettelijk onwaarheid hebben gesproken, desbewust hebben gelogen.

Zou men na bovenstaande nog mede kunnen gaan met het aangehaalde arrest van het Hof van Arnhem? Wij hopen duidelijk te hebben gemaakt, dat naar onze bescheiden meening, hiertoe alle grond gemist wordt. En mocht men nog twifelen, zoo wil het ons toeschijnen, dat wij met vrucht nog iets anders kunnen aanvoeren.

Art. 268 is niets dan een species van het misdrijf van belediging, in een bijzonderen vorm ingekleed (aangifte bij de overheid), die tot strafverzwaring aanleiding gaf, terwijl die strafver-

zware straf ook hierin grond vond, dat den beledigde een meer ernstig nadeel wordt toegebracht. Wel is waar omvat het misdrijf van art. 268 ook een vergrijp tegen de overheid, maar dit treedt geheel op den achtergrond en komt niet in aanmerking als motief voor de verhoogde strafbaarstelling. En welke is daarentegen de grond voor de strafbaarstelling van het feit in art. 188 bedoeld? Het nadeel, dat aan bijzondere personen kan worden toegebracht, is meer accidenteel, kan invloed uitoefenen, zooals in het geval van art. 268 zulks het nadeel voor den staatsdienst ook kan doen, maar voor de beoordeeling van het abstracte misdrijf maakt dit geen verschil. De *eenige* grond voor de strafbaarstelling van art. 188 is het vergrijp tegen de overheid, de benadeeling van den staatsdienst.

Resumeeren wij nu, dan moet ons oordeel zijn dat, ja, in een concreet geval alle vereischten in de art. 188 en 268 gesteld *kunnen* samenloopen, maar dat er zelfs in dat geval in werkelijkheid

twee strafbare handelingen gepleegd zijn en de rechter art. 55 al. 1 en niet art. 55 al. 2 zal moeten toepassen.

„Hij, die aangifte of klacht doet, dat een strafbaar feit gepleegd is, wetende, dat het niet „gepleegd is”

Zal de justitie per se door deze daad misleid worden? Natuurlijk moet het antwoord hierop ontkennend luiden. De onwaarschijnlijkheid van de waarheid van des aangevers verhaal kan in sommige gevallen zoo tastbaar zijn, dat de justitie onnoodig acht een onderzoek in te stellen. Maar indien de misleiding plaats heeft, indien de autoriteit op een dwaalspoor wordt geleid, heeft men dit dan gewild? Wij meenen hierop bevestigend te moeten antwoorden. Iemand doet aangifte van een gefingeerd misdrijf en wel met de bedoeling niet de justitie te misleiden, maar een ander last en onaangenaamheden te bezorgen. De justitie stelt een onderzoek in en bemerkt misleid te zijn. Kan men nu hier van een culpoos

delict spreken? Wij zouden meenen van neen. Schuld is een verzuim gepleegd bij het bepalen van een materieele daad, waardoor men een beoogd gevolg wil tot stand brengen, maar die een niet gewild gevolg heeft, dat men had kunnen voorzien. Kan men nu in casu volhouden, dat die misleiding een niet gewild gevolg was? Om het gewild gevolg te bereiken, moet men tot die misleiding overgaan, immers anders had men zich niet tot de justitie gewend. Het misleiden is òf doel òf middel: in beide gevallen wilde men misleiden. Artikel 188 maakt dan ook geen onderscheid of men het gevolg: misleiding gewild heeft al dan niet; het spreekt niet van het gevolg; er behoeft zelfs geen gevolg te zijn: door de aangifte of klachte is men reeds strafbaar.

Moet misleiding der justitie het oogmerk, Absicht, geweest zijn der aangifte of klachte?

Is deze vraag van belang? *Feitelijk* zal meestal het oogmerk om de justitie te misleiden aanwezig zijn, daar het toch wel eene groote uitzon-

ring zal wezen, dat men een valsche aangifte doet zonder daarbij bewogen te worden door de verwachting, dat ze als waar zal worden beschouwd, of althans de kans, dat er geloof aan geslagen zal worden, of er gevolg aan zal gegeven worden. Maar toch is het niet ondenkbaar, dat men volkomen zeker, dat de overheid er geenerlei gevolg aan zal geven, en dat het dus in dien opzichte onschadelijk is, het doet om lichtgeloovige, onkundige lieden te doen aannemen, dat b. v. de zaak bij de justitie in onderzoek is en deze er gevolg aan geeft. En in zeer vele gevallen zal het oogmerk om de justitie te misleiden — waar het bestond — niet bereikt, dat beoogde doel niet verkregen worden. Is nu het oogmerk om te misleiden gevorderd, dan is in het eerste geval geen misdrijf aanwezig, in het tweede geval slechts poging. Vandaar dat de beantwoording der gestelde vraag gewichtig genoeg is.

Deze vraag werd in de praktijk verschillend beantwoord, zooals ons de beide boven medege-

deelde rechterlijke uitspraken doen zien. Wat heeft men strafbaar willen stellen? Het gevaar veroorzaken voor een ander, de benadeeling van den staatsdienst en het opzet des daders. Moeten al deze elementen tegelijk aanwezig zijn? Wij meenen aan te kunnen nemen, dat zij steeds aanwezig zullen zijn. Zooals wij trachtten aan te toonen, zal opzet om de justitie te misleiden, steeds aanwezig zijn bij de desbewuste aangifte van een niet-gepleegd strafbaar feit. Het kan voorkomen, dat directe benadeeling van den staatsdienst van die misleiding het gevolg is, maar noodzakelijk is dit niet; toch is in dit laatste geval een voldoende mate van strafwaardigheid reeds daar; in het strafrecht immers beteekenen alleen die daden iets, die gevaar voor een ander doen ontstaan en dat gevaar doet men reeds ontstaan, door de aangifte of klachte van art. 188. Door de handeling van art. 188 zal men op zijn minst indirect den staatsdienst benadeelen en deze benadeeling werkt terug op de staatsburgers.

Men zal ons misschien tegenwerpen, dat we „gevaar voor een ander” niet aldus moeten interpreteren, maar in dezen zin, dat een ander, een onschuldige, de risico loopt door een onderzoek lastig gevallen te worden, zich nooit schoon te kunnen wasschen van den op hem geworpen blaam.

Wel mogelijk, al staat zulks niet duidelijk in de Memorie van Toelichting.

Hoe het zij: Opzet des daders en benadeeling van den staatsdienst achten we in het geval van art. 188 steeds aanwezig.

Doet men nu opzettelijk aangifte van een niet gepleegd strafbaar feit, dan meenen wij, dat zowel naar de letter als naar de bedoeling van art. 188, dit artikel toepasselijk is, als zijnde tevens misleiding der justitie en gevaar voor anderen daar.

Maar waarom zou men nu nog het oogmerk om de justitie te misleiden willen vorderen, wanneer de strafwaardigheid reeds zoo groot is?!

Waarom moet het misleiden der justitie, dat-

gene zijn, wat men als een vast punt in het oog houdt, waarop al het streven gericht is? Wanneer het misleiden der justitie middel is om een verder liggend doel, eindpunt te bereiken, is immers reeds aanwezig hetgeen den wetgever tot het opnemen van artikel 188 bracht: benadeeling van den staatsdienst en gevaar voor een ander. Men verwarre toch niet „opzet” en „oogmerk.” Men kan iets opzettelijk doen en toch geen oogmerk daarbij hebben. Wanneer ik wandel en met mijn stok al loopende om de tien pas hard op den grond sla, heb ik het opzet om hard op den grond te slaan, maar het zou mij moeilijk vallen te zeggen, wat mijn oogmerk daarbij is. Wij kunnen ons dan ook vereenigen met het arrest van den Hoogen Raad van 28 Maart 1892 (W. v. h. R. N°. 6167). Deze gaat van dezelfde opvatting uit als wij, dat gevaar doen ontstaan voor misleiding der justitie, benadeeling van den staatsdienst is. En ten overvloede: art. 188 eischt dat oogmerk om te misleiden geenszins.

Zoo gering in aantal als de vonnissen mogen zijn, waarbij art. 188 werd toegepast op eene wijze, die aanleiding tot bestrijding der daarbij uitgesproken meening gaf, zoo belangrijk kunnen en zullen zij zijn voor hen, die gewoon zijn te rade te gaan bij de jurisprudentie.

In het vonnis der Rechtbank te Groningen van 15 December 1887 (W. v. h. R. n°. 5697) vinden wij, naar aanleiding van het volgend feit, de volgende overweging. Dit namelijk had zich voorgedaan, dat een gevangene, eerst aan den directeur der gevangenis, later aan den officier van justitie opgaf, dat hij zijne nicht had verwond en dat deze aan de gevolgen was gestorven.

De rechtbank overwoog: „dat bij art. 188 W. v. „Str. strafbaar gesteld is, het doen van aangifte, „dat een strafbaar feit gepleegd is, wetende, „dat het niet gepleegd is en wel in het algemeen, „zonder te onderscheiden of de aangifte op den „aangever zelf dan wel op een ander betrekking „heeft, in welke beide gevallen er gelijkelijk mis-

„leiding van de justitie plaats grijpt, waartegen
 „juist de wet heeft willen waken, dat nu wel
 „in de memorie van toelichting gezegd wordt,
 „dat *de strafbaarstelling van het feit gerecht-*
 „*vaardigd wordt wegens het gevaar voor een*
 „*ander, de benadeeling van den staatsdienst en*
 „*het opzet des daders*, maar dat de steller van
 „dat stuk bij de woorden „*gevaar voor een ander*”
 „kennelijk alleen voor oogen gehad heeft het in
 „den regel voorkomende geval, dat iemand eene
 „aangifte doet, die betrekking heeft op een ander,
 „en niet op zichzelf, weshalve die woorden in
 „eene algemeene toelichting gebezigd, niet het
 „gevolg kunnen hebben, dat daardoor de toepas-
 „selijkheid van het artikel zoude zijn uitgesloten,
 „in het geval dat er geen gevaar voor een ander,
 „maar wel benadeeling van den staatsdienst en
 „opzet bij den dader aanwezig is.”

Wij wenschen terstond te zeggen, dat ook wij
 in het geval, waarover de rechtbank te oordeelen
 had, straf zouden uitgesproken hebben.

De man wist, toen men hem van de onwaarheid zijner aangifte had overtuigd geen reden op te geven waarom hij aldus gehandeld had. Een enkele opmerking willen wij naar aanleiding van de aangehaalde overweging maken; voor zoover ons bekend vond dit vonnis, dat in hooger beroep werd bevestigd, nergens bestrijding.

„In welke beide gevallen er misleiding van de justitie plaats grijpt.” Wij veronderstellen, dat de rechtbank met dat woord „misleiding” de actieve misleiding, *het misleiden* op het oog heeft gehad, want per se behoeft de justitie door dergelijke aangiften niet *misleid te worden*.

Voorts grijpt dat college als argument aan, dat onder de woorden der Memorie van Toelichting: „gevaar voor een ander” naar alle waarschijnlijkheid ook te rekenen valt het gevaar voor *zichzelf*.

Wij zeiden reeds, dat gevaar voor een ander bestaat, zoodra de staatsdienst benadeeld wordt, wanneer door herhaalde misleiding, de achting voor

de justitie daalt en als gevolg daarvan de rechtszekerheid afneemt. Had de rechtbank bedacht dat voor deze opvatting van de woorden: „gevaar voor een ander” iets te zeggen valt, dan had zij zich niet ongerust gemaakt, dat men zich op dezen term beroepen zoude om haar vonnis aan te vallen. Volkomen eens zijn wij het met deze overweging, waar er op gewezen wordt, dat benadeeling van den staatsdienst en opzet van den dader voldoende zijn om iemand onder artikel 188 te doen vallen.

Gevallen van valsche zelfbeschuldiging, als het bovenstaande, zullen uit den aard der zaak niet zeer veel voorkomen.

Anders is het met gevallen als de volgende. Men beschuldigt zich zelf van een niet-gepleegd strafbaar feit en wel opzettelijk met het doel om een onderkomen in een politiebureau, opzending naar een plaats, waar men uit gebrek aan reisgeld niet komen kan, te verkrijgen. Ook is mogelijk, dat men aangifte doet van een niet gepleegd

gering misdrijf in de hoop, een grooter misdrijf daardoor te verbergen of te vergoelijken.

In deze gevallen zouden wij voorzichtig willen te werk gaan, door ons telkens af te vragen: was er in casu een aangifte? Of er in casu een klacht was, valt natuurlijk weg, aangezien eene klachte terstond derden in de aanhangige zaak brengt. Voor de aangifte ¹⁾ in artikel 188 bedoeld, zouden wij met Mr. Prins (pag. 5 en vlgd.) willen vorderen initiatief van den aangever.

Het zal wel geen betoog behoeven, dat onze wil *nooit* vrij is; de omgeving, opvoeding, lichaamsgesteldheid en nog veel meer oefenen hunnen krachtigen invloed uit.

In zoo verre is initiatief onbestaanbaar, maar wanneer wij hiervan spreken, bedoelen wij de

¹⁾ „Aangifte wordt gezegd,” zoo lezen wij in het Woordenboek der Nederlandsche taal, „van alle kennisgevingen aan de overheid... die, volgens de voorgeschreven vormen, hetzij bij het gerecht, hetzij bij den burgerlijken stand, of bij den ambtenaar der belastingen geschieden.”

afwezigheid van oorzaken, die *onmiddellijk direct, dwingend* op den wil werken, oorzaken, die zeer nabij te zoeken zijn.

De moeilijkheid — en deze zal zich steeds voordoen, waar men een onderwerp zoo uiterst diepzinnig, als de vrijheid van wil behandelt — is nu deze: wanneer mogen wij aannemen, dat een persoon op eigen, wanneer, dat hij op eens anders initiatief handelde; was de dwang zoodanig en zoo groot, dat zijn wil onvrij werd? Hierbij staan wij nog voor het feit, dat wat op den eenen dwingend werkt, den ander geen handbreed van zijn voorgenomen weg zal doen afwijken. De rechter zal de omstandigheden, waaronder iemand zichzelf van een misdrijf beschuldigt, moeten beoordeelen; een algemeene regel is niet te geven.

Maar zoo er al niet een algemeene regel te geven is, voor enkele gevallen meenen wij het een en ander te kunnen doen uitkomen. Hij die, zich zelf beschuldigt een misdrijf gepleegd te hebben, wetende, dat dit niet gepleegd is, enkel en

alleen met het doel in een politiebureau opgenomen te worden en zich daardoor van een nachtelijk verblijf te verzekeren, zouden wij met het oog op art. 188 Strafrecht niet durven verdedigen. Ons inziens bestaat hier het voor eene *aangifte* vereischte initiatief; een onmiddellijk dwingend werkende kracht is hier niet aanwezig, want als zoodanig zal men toch wel niet willen beschouwen het vruchteloos zoeken naar een nachtleger. In casu was de zwerver in niet de minste aanraking met de overheid, met justitie of politie, en toch begeeft hij zich daarheen. Ook in het dagelijksch leven is voor de vraag of men met een aangifte te doen heeft, dit het criterium: is iemand, die daartoe niet gedwongen werd, naar de politie gegaan om mededeeling van een feit te doen.

Uit het boven reeds besproken vonnis van de rechtbank te Groningen d. d. 15 December 1887 blijkt, dat dit college voor 't feit gesteld werd, dat een veroordeelde eerst aan den direc-

teur der gevangenis, waarin hij opgenomen was en later aan den Officier van Justitie had opgegeven, dat hij zijn nicht had verwond en dat deze aan de gevolgen was overleden. Van die geheele verwonding bleek niets waar te zijn en toen den gevangene werd gevraagd, waarom hij deze valsche aangifte had gedaan, was zijn antwoord, dat hij de reden daarvan niet kon opgeven en gemeend had bij die aangifte te moeten volharden, nadat hij haar eenmaal gedaan had. Ook onze meening evenals van genoemde rechtbank, is, dat wij hier met een bepaalde aangifte te maken hebben. De gevangene was of krankzinnig, of niet en nu blijkt dat het laatste het geval was. Nu is er geen enkele reden te vinden om te kunnen volhouden, dat hij handelde onder *onmiddellijk* dwingende kracht, waardoor aan initiatief niet gedacht zou kunnen worden. Wat de gevolgen van gevangenisstraf ook wezen mogen, toch niet dit, dat de gevangenen valsche aangiften gaan doen, zich zelf

van niet-gepleegde misdrijven gaan beschuldigen! Uit louter zucht om de Justitie te misleiden schijnt hier het verhaal der gewonde niet verzonnen te zijn, en dan is de veroordeeling bij het vonnis van 15 December 1887 uitgesproken in alle deelen gerechtvaardigd.

Iets geheel anders is het volgende. Iemand wordt verdacht een misdrijf gepleegd te hebben (dat niet gepleegd is) en wordt door den rechter-commissaris in verhoor genomen. De verdachte, die geheel onschuldig is, bekent de dader van dat misdrijf te zijn. Kan die verdachte, wanneer achteraf blijkt, dat er geen strafbaar feit heeft plaats gegrepen, op grond van art. 188 veroordeeld worden?

Indien wij den rechterstoel innamen, zou ons antwoord ontkennend luiden. Voor ons is hier een totaal gebrek aan initiatief, is er een zeer sterke praesumptie van dwang op de vorming van den wil. Het ligt in den aard der zaak, dat een rechter-commissaris in den verdachte den

werkelijk schuldigde meent te zien en overeenkomstig die meening zal handelen. Zoo hij al niet met zwaardere straf dreigt, wanneer de onschuldige weigert te bekennen, zal toch de ongewone toestand waarin de verdachte verkeert, de hoop den rechter-commissaris voor zich in te nemen, het verlangen aan een pijnlijk verhoor een einde te maken, de intellectueele meerderheid van den rechter-commissaris, die zijn best doet eene bekentenis uit te lokken, een geheel van omstandigheden vormen, die den wil van den verdachte in een bepaalde richting n. l. naar de bekentenis, dringen. En nu zegge men niet, dat een onschuldige zichzelf nimmer van het hem ten laste gelegde zal betichten. De ondervinding toch leert, dat zulke eene handeling meermalen is geschied. Dat geheel van omstandigheden zal bijna nimmer nalaten sterk op den geest van den verdachte te influenceeren, te meer waar de minder ontwikkelde standen verreweg het grootste contingent voor de cel leveren. Zoo wijzen wij

op hetgeen in het einde van het vorig jaar en in het begin van het loopende in de plaats onzer inwoning gebeurde.

In een strafzaak wegens mishandeling waren verscheidene getuigen opgeroepen; deze getuigen verklaarden allen dat de beklaagde het eerst geslagen had, maar twee getuigen à décharge verklaarden het omgekeerde. Naar het oordeel van het Openbaar Ministerie waren die verklaringen meinedig en werd inhechtenisneming dier getuigen à décharge geëischt. De rechtbank beval dit en de behandeling der zaak werd tijdelijk geschorst. Door den rechter-commissaris werden nu die twee gedetineerden herhaaldelijk gehoord, totdat zij ten slotte bekenden onware verklaringen te hebben afgelegd. Den 22 Jan. j. l. stonden nu beiden wegens meined terecht, maar wat geschiedt op de terechtzitting? Zij herroepen hunne bekentenis, verklaarnde die bekentenis afgelegd te hebben in de hoop, dat zij daardoor erger zouden voorkomen, maar naderhand ingezien te hebben, dat zij bij hunne

zoogenaamde meinedige verklaringen moesten blijven en dat zij onschuldig waren aan den hun ten laste gelegden meined. Aangenomen nu, dat de rechtbank hen vrij had gesproken van dien meined, zouden zij dan hebben kunnen terechtstaan, wegens hun later ingetrokken bekentenis van meined? Wij gelooven hierop niet anders, dan ontkennend te kunnen antwoorden, aangezien van aangifte hier niet gesproken kan worden.

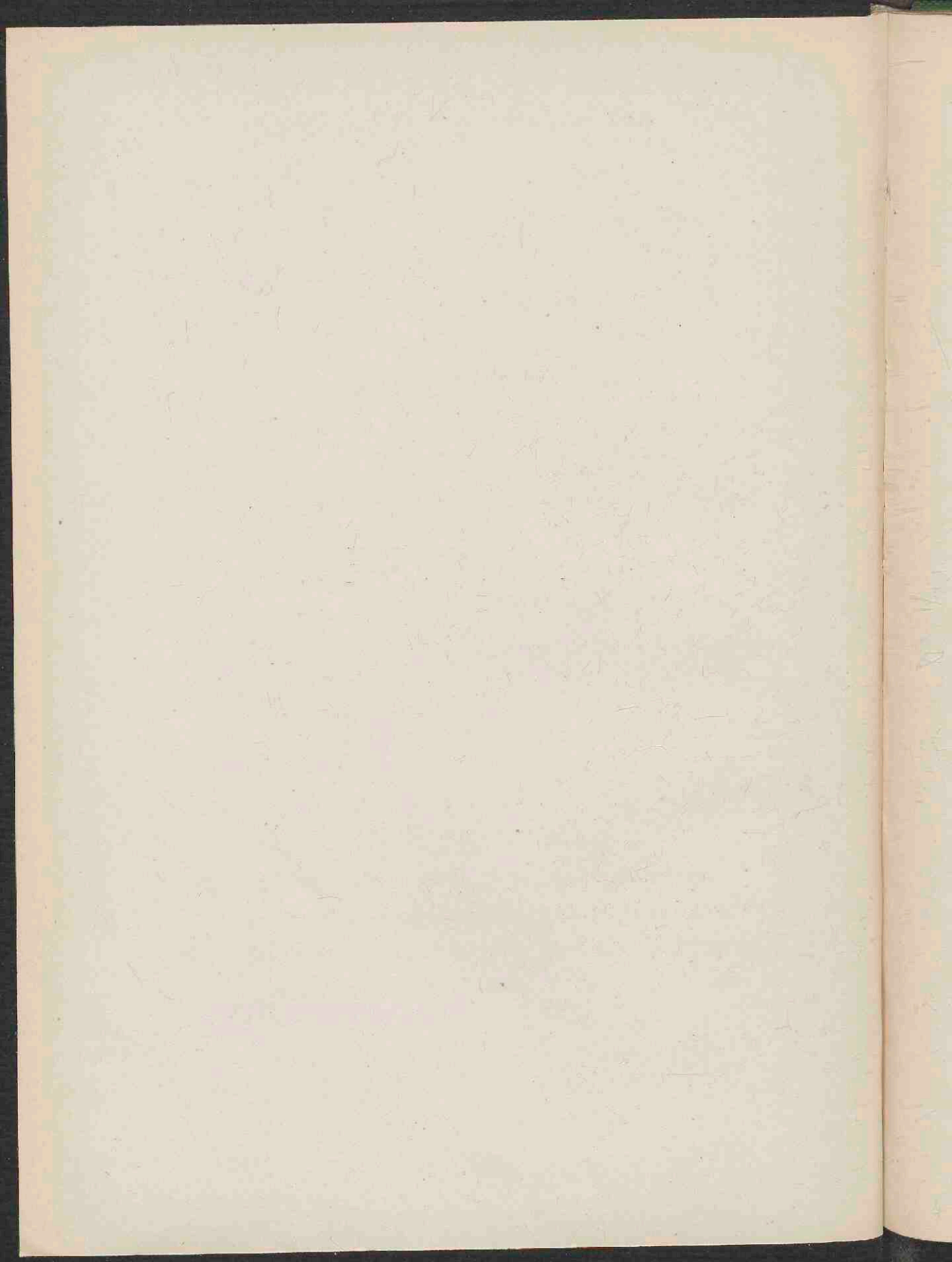
Beide personen zouden later nimmer bij de justitie zijn gekomen, om mededeeling te doen een meined gepleegd te hebben; dat zij, gedetineerd zijnde, dit deden, lag aan die detentie, aan het verhoor van den rechter-commisaris, aan den toestand, waarin zij verkeerden.

Heeft men een misdrijf gepleegd, en wenscht men dit te verbergen, door aan de justitie mededeeling te doen een geringer misdrijf gepleegd te hebben, welk laatste onwaar is, zoo zal meestal reden bestaan art. 188 toe te passen. De vrees dat het grootere misdrijf ontdekt zal worden of

dat de justitie den dader zal vinden, moge de oorzaak zijn geweest, die den dader bracht tot de onware mededeeling van het tweede, hier is die oorzaak toch een meer verwijderde, de dwang op den wil uitgeoefend is verre van direct; ook in het dagelijksch leven zou men in casu van een aangifte gewagen.

Wij hebben getracht om beknoptelijk te wijzen op eenige vragen, die zich bij de toepassing van art. 188 hebben voorgedaan, en zich kunnen voordoen, een artikel dat te oordeelen naar de uiterst geringe litteratuur en jurisprudentie, gelukkig weinig in de overwegingen der vonnissen en arresten voorkomt.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

Art. 188 Str. staat tot art. 268 Str. niet in verhouding van een algemeene tot een bijzondere bepaling.

II.

De vaderlijke macht gaat niet verloren door den dood van een der ouders.

III.

Ingeval de vader voogd is over zijn eigen kinderen en hij opsluiting van een dier kinderen verzoekt, behoeven de personen, genoemd in art. 442 al. 1 B. W., niet te worden opgeroepen.

IV.

Privilege is geen zakelijk recht.

V.

In Nederland moest een octrooiwet worden ingevoerd.

VI.

Getuigenverhoor in burgerlijke zaken, heeft alleen in zaken van gewone behandeling en in de gevallen van artt. 205 en 823 Burg. Rechtv. met gesloten deuren plaats.

VII.

De schuldeischer kan onder zichzelf derden-arrest leggen.

VIII.

Bij een proces naar aanleiding van een handeling, die voor een der partijen een handelsdaad is, maar voor de andere niet, moeten de bijzondere bepalingen voor handelszaken toegepast worden, zoo dikwijls hij, voor wien de handeling geen handelsdaad is, daardoor niet benadeeld wordt.

IX.

De vennootschap onder firma is geen rechtspersoon.

X.

Naar Romeinsch Recht kan een minderjarige, die op eigen verzoek een curator heeft verkregen, toch zelfstandig verbintenissen aangaan.

XI.

Het onderscheid tusschen medeplegen en medeplichtig zijn (artt. 47 en 48 W. v. Str.) is gelegen in het opzet, waarmede gehandeld is.

XII.

Snelle berechting van politie-overtredingen, zooals dit in Engeland geschiedt, is ook in ons land zeer wenschelijk.

XIII.

Uitlevering van eigen onderdanen is met de Grondwet niet overeen te brengen.

XIV.

Het weglaten eener belasting uit de wet op de middelen, heeft geen invloed op de heffing dier belasting.

XV.

Wanneer van eene provincie een gedeelte wordt afgesneden, blijven de bestaande provinciale verordeningen voortduren, totdat nieuwe worden afgekondigd.

XVI.

Het gemeentebestuur is niet bevoegd, om aan eene vereeniging vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein te weigeren, op grond dat die vereeniging geen rechtspersoon is, en dus onbekwaam is, om burgerlijke handelingen aan te gaan.

